

Lausuntopyyntö Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitoksen ja Pohjois-Pohjanmaan kuntien rakennusvalvontojen yhteistoimintamuistiosta

VIRANOMA 15.10.2025 § 88
4558/10.03.00.01/2025

Valmistelija

Johtava rakennustarkastaja Outi Roihikankare 040 156 2483

Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos on pyytänyt Pudasjärven rakennusvalvontaviranomaiselta lausuntoa pelastuslaitoksen ja kuntien yhteistoimintamuistion luonnoksesta 31.10.2025 mennessä.

Lausunto pyydetään toimittamaan sähköisesti Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon kirjaamo@pohde.fi varustaan diaari numerolla.

Muistiossa käsitellään ja on kirjattu peruseriaatteet toimivasta yhteistyöstä Pohjois-Pohjanmaan pelastustoimen ja alueen kuntien rakennusvalvontojen välillä.

Yhteistoimintamuistiossa kuvataan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen ja alueen rakennusvalvontojen yhteistyötä. Muistion tarkoituksena on kehittää ja sujuvoittaa kyseisten instanssien säännöllistä yhteistyötä. Muistiota on tarkoitus päivittää tarpeen mukaan mm. lakimuutosten myötä.

Säännölliset tapaamiset pelastustoimen ja rakennusvalvontojen välillä vähintään kerran vuodessa. Tilaisuudet ovat ajankohtaisiin asioihin liittyviä keskustelu- ja koulutustilaisuuksia Koolle kutsujana toimisi pelastuslaitos. Kokoukset voivat olla joko läsnäolo-, etä- tai hybridimuotoisina.

Rakennusvalvontaviranomaisten ja pelastusviranomaisten välillä on Pohjois-Pohjanmaalla ollut käytössä toimintamalli, jossa pelastusviranomaisen tukee rakennusvalvontaviranomaisen työtä rakennushankkeiden lupakäsittelyssä ja rakentamisen aikana. Samalla toteutuu pelastuslain 27§:n mukainen pelastusviranomaisen antama ohjaus ja neuvonta sekä pelastuslain 42§:n mukainen viranomaisyhteistyö.

Toimintamallit kunnittain vaihtelevat mm. tavoilla, joilla rakennushankkeisiin kuullaan pelastuslaitosta. Osassa kuntia on erillisiä mm. katselmustoimikuntia ja osa kunnista pyytää lausunnot suoraan sähköisien lupajärjestelmien kautta lausuttavaksi. Pelastuslaitokselta pyydettäviin rakentamislupalausuntoihin tulee varata riittävästi aikaa, keskimäärin lausuntopyyntöihin on varattu vastausaikaa kaksi viikkoa.

Pelastusviranomaisen rooli rakentamisen ja maankäytön ohjaamisessa on luonteeltaan ohjaava ja neuvova. Pelastusviranomaisen voi antaa suunnittelun ohjausta rakennushankkeeseen ryhtyvälle tai heidän edustajilleen. Pelastusviranomaisen käy läpi suunnitelmat ja kommentoi kokonaisuutta rakennusvalvonnalle. Laajoissa hankkeissa voidaan tarvittaessa järjestää rakentamishankkeen enakkopalavereita suunnittelijoiden ja viranomaisten kesken, jossa pelastusviranomaisen toimii lausuntoa antavana viranomaisena.

Pelastuslain 81a§:ssä on säädetty pelastusviranomaisen tarkastuksesta rakennushankkeen aikana. Säädös on tullut voimaan 1.1.2024. Pelastusviranomainen voi tehdä rakennuskohteeseen tarkastuksen rakennushankkeen aikana, jos rakennusvalvontaviranomainen ja pelastusviranomainen arvioivat tarkastuksen tarpeelliseksi lupamääräysten, suunnitelmien tai rakentamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi.

Pelastusviranomainen ja rakennusvalvontaviranomainen tekevät yhteistyötä myös olemassa olevan rakennetun ympäristön valvonnassa. Pelastusviranomaisella ei ole toimivaltaa kieltää rakennuksen käyttötarkoituksen vastaista käyttöä; tapauksista ilmoitetaan tarvittaessa rakennusvalvontaviranomaiselle

Pelastuslaitos ilmoittaa tuhoutuneista rakennuksista rakennusvalvontaviranomaiselle tiedoksi ja toimenpiteitä varten. Rakennusvalvontaviranomainen arvioi tarvittavat jatkotoimenpiteet. Pelastuslaitoksen suorittamassa palontutkinnassa voi tulla eteen tilanteita, joissa voidaan tarvita rakennusvalvontojen tietoa tai tukea.

Rakennusvalvonnan ja pelastusviranomaisen yhteistyöstä väestönsuojien rakentamisessa on säädetty pelastuslaissa (379/2011, 71-75§). Rakennusvalvonnan on kuultava pelastusviranomaista mm. anottaessa väestönsuojan rakentamisen lykkäämistä tai vapautusta rakentamisesta. Muistiossa on esitetty kattava lista kuultavista tilanteista.

Uusiin rakennuksiin rakennettavien, tai olemassa olevien rakennusten peruskorjauksessa väestönsuojien tekniset järjestelyt käydään läpi osana rakennuskohteen suunnittelun ohjausta ja rakentamislupaprosessia. Uusista tai peruskorjattavista suojista pelastusviranomainen antaa lausunnon sitä pyydettyä.

Julkisuuslain 621/1999 24.1§:n 7 kohdan mukaan salassa pidettäviä ovat mm. henkilöiden ja rakennusten turvajärjestelyjä koskevat ja niiden toteuttamiseen vaikuttavat asiakirjat, ellei ole ilmeistä, että tiedon antaminen ei vaaranna turvajärjestelyjen tarkoituksen toteutumista.

Salassa pidettävänä viranomaisen asiakirjoina pidetään esimerkiksi pääpiirustuksia, joissa on väestönsuojan sijainti-, poistumis- tai muihin järjestelyihin liittyviä tietoja. Rakennusvalvontaviranomaiselta on saatavana kohteiden rakentamislupaan liittyviä asiakirjoja tarvittaessa. Pelastusviranomainen ei säilytä tai arkistoi rakennusten piirustuksia kuin ainoastaan virkatehtävän hoitamisen vaatiman ajan (tutkinta, lausuntopyyntö,...).

Poikkeusolojen yhteistyötä ei tässä yhteistoiminta muistiossa käsitellä.

Liitteenä on lista, joissa suoritetaan pelastuslain 81a§ mukaisia tarkastuksia rakennushankkeen aikana. Rakennusvalvonta harkitsee tapauskohtaisesti tarpeen ja myös tavanomaisempikin kohde voi vaatia pelastusviranomaisen konsultointia tai laukaista lausuntotarpeen esim. käytettävien materiaalien tai talotekniikkaan liittyen.

Johtavan rakennustarkastajan esitys

Viranomaislautakunta lausuu yhteistyömuistioluonnoksesta seuraavaa:
Muistio on hyvä ohjeistus ja perussääntönä pelastusviranomaisen ja kuntien rakennusvalvontojen yhteistyöstä.

Muistiosta saa selkeän käsityksen yhteistyön tarpeesta ja moninaisista muodoista sekä tilanteista, joissa yhteistyötä tarvitaan.

Muistio ohjaa ja selkeyttää lupaprosessin aikana lausuntopyyntöjen tarpeellisuusharkintaa mm. ohjeellisen liitelistan muodossa ja antaa selkeät ohjeet lausuntojen pyytämiseen ja siihen varattaviin aikatauluun.

Viranomaislautakunta ehdottaa harkittavaksi, että kuntien rakennusvalvontaviranomaistoimielimille, Pudasjärvellä viranomaislautakunta, järjestää myös mahdollisuuksien mukaan erillinen sähköinen koulutus- ja keskustelutilaisuus vuoden - kahden välein ajankohtaisista asioista.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Jakelu